

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő és laptulajdonos: THAN GYULA.	SZERKESZTŐSÉG és KIADÓNYIVAL: Debreczen, Fő tér Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.
HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — fl. Negyedévre. 8 kor. — fl.	VIDÉKEN: Félévre . . . 9 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.		

SZILÁGYI DEZSŐ HALALA.

— Távirati tudósítás. —

Mélyen megdöbbentő az a gyászeset, amely ezt a sokat szenvedett országot érte Szilágyi Dezső halálával.

Hirtelen, váratlanul tört össze egy oszlop, amelyen sok teher nyugodott, de amely terhet, amíg állt, emberül tartott. Oszlopa a szabad gondolkodásnak, őrzője a roppant tradícióknak, amelyek nélkül modern nemzeti állam meg nem tarthatja helyét Európa államai között. Vele sirba szállt ennek a korszaknak legnagyobb energiája, harczerakész, erőteljes bajnoka.

Modern titán volt, a titánok minden kellékével felruházva, rendelkezvén a legmagasabb, leg-hatalmasabb, de egyszersmind a legnemesebb fegyverekkel. — Az ékesszólás, a tudomány, a mély gondolkodás és nagy erély fegyverei voltak ezek. Most már vele együtt porba hulltak ezek a fegyverek is.

Vajjon akad-e majd, akinek

elég ereje, bátorsága és hatalma lesz ezeket a fegyvereket újra fölvenni, viselni és forgatni? S ha igen, hol van az a férfiú? Itt jár-e már közöttünk, vagy várat-e sokáig magára? Mert ha valaha, úgy most van szükség ilyen férfiakra, mint amilyen Szilágyi Dezső volt.

A sok látszat, árnyék és tünemény között, amely politikai közéletünkben fennforog, ő egyike volt a nagy Valóságoknak. Nem halvány metódia, nem a formulák embere.

Mit vesztett a magyar ékesszólás, a magyar tekintély és hajthatatlanság, alkuvást nem ismerő, megvesztegethetetlen, tiszta magyar virtus: az ebben a pillanatban kiszámíthatatlan. De hogy mit vesztett Szilágyi Dezsőben a magyar szabadelvűség, azt mindenki első pillanatban érzi, aki ennek a tüneményszerű férfiúnak életére és működésére visszagondol.

Sok ellensége volt természetesen, különösen azok közt, akik szellemének világosságától tartottak. Ezeknek volt is okuk ellenséges érzéseket táplálni ellene, mert félelmes és megközelíthetetlen volt a maga hatalmában. De volt ellensége a hatalom bástyáin is, akik tekintélyt sem egészen jó szemmel nézték és azt bizonyos kesernyész, vegyes érzéssel fogadták. Ez a tekintély volt az, ami őt államférfiúi pályáján soha el nem hagyta. Ugy képviselő korában, mint pedig akkor, amikor mint az ország legerősebb szelleme, miniszteri széket töltött be, valamint akkor, amikor mint képviselőházi elnök az összes elemeket féken tartotta és egy tekintetével jobban győzött, mint ötven más óriási szónoklatokkal.

De ellenség és jóbarát egyformán hajlott meg előtte. Vele szembeállni senki sem mert; vele mérközni senki sem tudott. Hódító ereje ellenállhatatlan volt

A kis pirossipkás.

Van nekem egy régi, jó barátom. Ismeretségünk még gyermekkorunkból ered, azokból a boldog időkől, mikor még bujósdi és szembekötődés játszottunk. Elmultak örökre. Azelőtt, mikor még én is a szárazföldiekhoz tartoztam, gyakrabban láttuk egymást, bár akkor is csak töbnyire hol a borbélynál, hol valamely kávéházban. Most már csak elvétve itt-ott nagy ritkán.

Megint lenn jártam Fumében és a korzón megpillantottam a kis Ottit, erőteljes szélesmellű férfi jobján. Ugy hozzásimult — nem is vett észre engemet. Esembe jutott az én barátom, kinek nem voltak előttem titkai. Szegény barátom.

Most visszaélek bizalmával és elmondok egyetmást.

Akkor volt, mikor még a hajózási szakiskolát látogattuk. A molo végén találtam egyszer, arcával a tenger felé fordult. Vállára ütöttem. Megfordult és kissé szomorú, de barátságos, kék szemével kérdőleg tekintett reám.

— No, mi baj? Szerelmes vagy, hogy

annyra el tudod nézni ezt a viztömeget? — rohantam meg baráti nyersséggel.

— Hát — neked — talán — alighanem — bizonyosan igazad lesz... Ej! Hiszen te is ismered látásból talán azt a kis, remek, pirossipkás olaszcskát, kit majdnem minden nap látunk a népkertben. Oly édes, kedves teremtsé! Én tudja Isten meddig el nem nézném, de ő csak egy rövid órácskát tölt ott a köröndön — hugocskájával... Én azt gondolom, hugocskája lehet... Tehetnél nekem valami szívességet: tudd meg kicsodamicsoda ő!

Megtettem; ott laktak a Fiume partján a kis Otti előkelő szülei.

Hónapok multak el és az én barátom még mindig nem birt ismeretséget kötni. Hiába tanult meg táncolni is, hogy a farsangi bálók valamelyikén fellelje: a kis Otti megközelíthetetlen volt.

— Nem birom tovább! — szolt végre kétségbeesetten — Adj valami tanácsot!

— Barátom! Nincs most ennek semmi jószan eszéja.

— Kérlek hagyj fel örözs elveiddel! Én ismerni akarom! Akarom! Érted?

— Legyen! Hát tudod, mit: most itt a karneval vége — ilyenkor több szabad, mint máskor...

Napokig nem láttam barátomat. És mikor ismét láttam, hittem, hogy az első szerelem valami igazi, valami abszolút boldogság, melynek kicsi egy emberi szív lakhelyül. Akkor hittem — most már ezt sem hiszem...

— Ismerem! kiáltott kitörő örömmel és túlradtak szavai.

— Tudod, mint máskor is esténként, tegnapelőtt is ott sétált a korzón azzal a csunya barátodjével. Ha nem hinném, hogy ő épp oly nemes, mint szép, majdnem azt gondolnám, hogy hiúságból sétál vele! Nyolcz óra felé hazafelé indultak. Utánuk siettem és az utca néptelenebb részén egy joujou-val kezemben hozzájuk léptem:

„Bocsánat, nem a signorinák vesztették el ezt az értéktárgyat?”

— No! — válaszoltak mindketten egyszerre és mosolyogva.

— Ereztem, hogy mint lovagnak, itt nincs több mondanivalóm, de éreztem, hogy, ha most nem, hát soha — és eszembe

s ha valaki alkalmas lett volna Magyarország regenerálásához döntőleg hozzájárulni, úgy ő lett volna az.

A gondviselés kifürkészhetetlen akarata elszólította tőlünk. Meg kell szokni a gondolatot, hogy ő nincs többé. Ez a legkeserűbb fájdalmak egyike, amely a nemzetet érthette.

Szilágyi Dezső haláláról a következő tudósításban számolunk be:

A halál körülményei.

A Harminczad-utca 6. számú házában van az elhunyt lakása a második emeleten. Reggel nyolcz óra után Hegedüs miniszter szállott ki kocsijából. Csakhamar utáná az V. kerület előljáróságából dr. Raisz Rezső és Kerényi Béla előljárósági tisztviselő érkezett a ház elé egy szolgálóval. A lakásba érve, az előszobában Szilágyi szolgálja és egy rendőr ült. Hegedüs miniszter látára a szolgáló azonnal a fogadó szobát nyitotta ki előtte, hol a karosszékeken nagy rendtelenségben több ruha hevert szanaszét. Innen a hálószobába mentek az urak. Ott feküdt az elhunyt mosdó és az ágy között a földön ruha nélkül, csak a cipő volt rajta. Hegedüs miniszter megnézte a holttestet, mire felszólította a szolgálót, hogy mondja el azt, amit tud a halál körülményeiről.

A Kegyelmes ur — kezdés a szolgáló — tegnap délután érkezett a bécsi gyorsvonattal Karlsbadból. Mindjárt ebédet hoztam neki, melyet elfogyasztott. Ezután magára zárta az ajtót és nem láttam fél 6 óráig, midőn ujságot hoztam neki. Utoljára fél 7 órakor láttam, midőn kiment egy félreeső helyre. Ezután nem láttam többé élve. Feltűnt nekem, hogy nem küld vacsoráért, de nem mertem háborgatni, mert megval-

lom, szerettem a kegyelmes urat nagyon, — de féltém is tőle. Reggel azután mégis kopogtattam, de miután ismételt erős kopogtatásomra sem kaptam választ, gyanakodni kezdtem és a kegyelmes ur bizalmas barátjához, dr. Neuhoffer Kálmánhoz mentem, akivel azonnal a lakásba siettem. Dr. Neuhoffer többször erősen döngötte az ajtót, de eredménytelenül, mire lakatost hoztunk, aki kinyitotta az ajtót. A kegyelmes urat így találtuk, amint most fekszik. Azóta senki sem nyult még hozzá.

A szolgáló elbeszélése közben érkezett meg Csávossy Béla, a képviselőház háznapja és Farkas János képviselőházi terembiztos. Hegedüs miniszter mindjárt arra kérte az előljáróság részéről megjelent urakat, hogy a lakás bezárása iránt lépjenek érintkezésbe Csávossy Béla háznapgyal. A hálószobából az előszobába nyíló ajtót lepecsételték, míg a fogadószoba ajtónak kulcsát, valamint az előszobában lévő könyvszekrényének kulcsait Csávossy vette magához. A kereskedelmi miniszter egyuttal fölkerítte a háznapgyot, hogy értesítse a halálesetről táviratilag Perczel képviselőházi elnököt és keresse fel Plósz igazságügyminisztert, hogy intézkedjék a haláleset jogi része, valamint az elhunyt iratának esetleges zár alá vétele iránt.

Hegedüs miniszter, mint a kormány képviselője, egyuttal meghagyta, hogy a lakásba további intézkedésig senkit se bocsássonak be, kivéve a halottkémert, akinek odaérkezését az előljárósági közegek 11 órára helyezték kijátásba. Mielőtt a lakást bezárták, a szolgáló lepellel borította be a holttestet.

A mint a külső körülményekből következtetni lehet, Szilágyit mosdás közben esti 7 és 8 óra között érthette a halál. Ugy látszik, az amugy is lélegzési nehézségekben

szenvedő és szivbajos államférfiut szélhűtés érte. A hálószobában az ágy nincs megvetve. Mindenesetre furcsa — és erre vonatkozólag a szolgáló is csak zavaros, kitérő választ tudott adni — hogy a szolgálónak nem tűnt föl az, hogy gazdája nem hívta őt be az ágyat megvetni. A szolgáló, kinek neve Darvassy Sándor, 14 hónapja áll Szilágyi szolgálatában.

A hivatalos szemle.

Féltizenegy órakor megjelent az V-ik kerületi előljáró, az előljáróság jegyzője és dr. Ladányi Mátyás tiszti orvos, hogy a halálesetet hivatalosan is konstatálják. — Ugyanakkor megjelent Zsilinszky államtitkár, Gromon Dezső, Blaskovich és Pichler Győző képviselők, Farkas László egyetemi tanár, Farkas János terembiztos és Lévay rendőrfogalmazó.

A bizottság Szilágyi Dezső dolgozó szobájában gyűlt össze. Mindenekelőtt kihallgatták Darvassy Sándort, a szolgálót, aki elmondotta a tegnap délután történetet, úgy amint azt fent már közöltük. A szolgáló kihallgatása után beléptek a hálószobába. Az Erzsébet-térre néző két ablakos szobában a földön fekszik Szilágyi Dezső holtteste. A tiszti orvos megvizsgálta a halottat és konstatálta, hogy a halált agygyuta okozta. Megállapították egyuttal a halál körülményeit is. A hivatalos vélemény szerint Szilágyi Dezső a két ablak között álló márvány mosdóasztalhoz ment, hogy megmosakodjék. De hirtelen rosszul lett és vissza akart menni az ágy felé. Közben érte az agygyuta és Szilágyi Dezső a földre rogyott.

A bizottság erre elhajtattott az V. kerületi előljáróságra, hogy a hivatalos szemléről jegyzőkönyvet vegyen fel. A halottas szobát elzárták, de előzőleg a mentőktől jeget hozattak és ezzel borogatják a tetemet.

A szobák ajtait lepecsételték és a hálószoba ajtaja elé rendőrt állítottak. Kilenz óra tájt megjelent a lakásban We-

jutott, mit te mondtál: Hiszen „itt a carneval vége...”

— Signorinák! — szoltam, engedjék meg, hogy kíséreljem lehessek. Ne tagadják meg kérésemet: hiszen itt a carneval vége...

— Ó oly kedvesen és csintalanul mosolygott. Hiszen leány ő is: már régen észrevehette, hogy érdeklődöm és érdeklődésem nem mindennapi.

— Legyen: — „hiszen itt a carneval vége...”

— Utcasarkon elváltak egymástól a barátok, és én — nem volt lovagias választás, tudom — a kis Otti kísérelje maradtam. Istenem, mily rövid is az a Fiumara utca! Telán öt percig élvezhettem közelségét és ő már is kezeskóját nyújtotta a szavakkal: „Én itthon vagyok.”

— Elszomorodva a gyors válás miatt, kértem őt, hogy engedje megtarthatnom e rám nézve oly kedves ismeretséget.

„Volontieri” bizcentett barna fejcsokjével és eltűnt kecses alakja.

Évek multak el.

Láttam a korzón a kis Ottit egy szélesvállu, erőteljes férfi karján. És eszembe jutott az én barátom...

Carmin-nal, egyik régi iskolatársammal találkoztam a korzón. Alig estünk át az ismétlés üdvözléseim, e kérdéssel fordultam hozzá:

— Mondd csak Carmino, ki az a férfi ott a kis Otti balján?

Carmin az ő éles, olasz arczával kissé gunyosan mosolyogva nézett reám.

— Érdekel? Persze, persze! Plátóilag szeretted őt, tudom.

— Igen is — nem is. Nos?

— Hát ez egy — horvát — erdész — hat — hónap óta — a kis — férje... szolt lassan szóttagolva a szavakat.

Meglápetve néztem reá pár perczig.

— Köszönöm, Carmin. Örülök, ugy-e?

Én másnap tengerre keltem.

A többi közt Anversben vetettünk horgonyt. Egyik este, amint beléptem egyik fényesen kivilágított kávéházba, a velem szembe jövőben az én régi, jó barátomat ismertem fel.

Szóltanul foglaltunk helyet egymással szemben. Végre is én törttem meg a csendet.

— Hogy vagy?

— Meg vagyok.

— Csak?

— Csak.

— Tudod, hogy a kis pirossipkás férjhez ment?

— Tudom.

— És neked nincs több szavad erre?

— Nincs. — Minek beszéljek tovább erről? Fialatok voltunk, ő is, én is — azóta meg is komolyodtam — nem oka sem ő, sem én — az idő...

— Van egy képeslevelezőlapod? — szolt aztán hirtelen felém fordulva.

— Van. Minek?

— Meglátod. — Nesze, írd alá a nevedet: „Tartós boldogságot!”

Elmult ismét két esztendő. És ismét láttam barátomat. Hallgattunk mindketten, csak a cigány húzta lassan, szomorán: Végigmentem az ormódi temetőn...

B. F.

kerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, továbbá Szilágyinak két Budapesten lakó rokona: Csathó Ferencz, a budapesti kir. kuria tanácselnöke és Lukács Sándor min. tan. De a halotthoz senkit sem боcsátottak be. Dr. Neuhofer táviratilag értesítette a halálesetről Szilágyinak Nagyváradon lakó nővérét. Ezenkívül értesítette a kormány, képviselőházat és a különféle intézeteket, amelynek tagja volt Szilágyi. A haláleset hírére a képviselőházra, az igazságügyi palotára, a szabadelvű kör helyiségére, a városházára, a nemzeti és országos kaszinóra, a Kálvin-téri református templomra, a központi egyetemre, az akadémiára és sok más középületre kitűzték a gyászlobogót. A gyászbánál tíz óraker megjelent Plósz Sándor igazságügyminiszter és számos képviselő. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter táviratilag tett jelentést a Rátóton idős Széll Kálmán miniszterelnöknek, egyben fölhatalmazást kérve, hogy az ország halotyjának államköltségen való ellátásáról a képviselőház elnökségével egyetértőleg gondoskodhassék. Az országos temetést az Entreprise intézet rendezi, melynek emberei minden előkészületet megtettek a végtisztesség méltó mgadására.

Díszsír hely Szilágyinak.

A főváros tanácsa ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy a főváros díszsír helyét jelöl ki Szilágyi Dezső számára. A temetés ideje iránt még nem történt végleges intézkedés. A ravatalra tétel és a temetés ideje iránt Csávossy Béla ház- és Barkassy Géza miniszterelnökségi min. tanácsos együttesen intézkednek. Az elhunytak közelebbi rokonai közül csak egyetlen nővére van még életben, a ki Nagyváradon lakik és a kit táviratilag értesítettek a halálesetről.

A temetés csak pénteken vagy szombaton lesz, még pedig államköltségen. Előzőleg a képviselőházat egy ülésre össze fogják hívni.

Széll Kálmán miniszterelnök déli egy óraker Rátótról külön vonaton a fővárosba érkezett, hogy személyesen intézkedjék a temetés körül.

A kabinetirodát a halálesetről Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter értesítette.

Wekerle a halottas háznál.

Kilencz óra felé ért a halottas házhoz Wekerle Sándor. Lihegve rohant fel a lépcsőn a második emeletre, de már nem láthatta meg egykori barátjának holttestét, mert Hegedüs miniszter akkor már lepecsételte a szobába vezető ajtót. Wekerle kezét szorított Hegedüs Sándorral, majd pedig Csávossy Bélának ezt mondta:

Mélyen le fogja sújtani a magyar politikai világot Szilágyi Dezső halála, különösen most, mikor ismét válságos idők előtt állunk.

Fél tíz óra volt, mikor Plósz miniszter eljött. **Őt sem боcsátották be.**

Szilágyi Dezső életéből.

Mint a közélet terén működő minden egy embernek, úgy Szilágyi Dezsőnek

az élete is tele van olyan epizódokkal, a melyek élénk világot vetnek jellemére s a melyekből megalkothatjuk magunknak érzésének és gondolkodásának egész világát.

Most, hogy a „nagyerejű“-t legyűrte a halál, megemlékezünk egyes epizódokról, a melyek Szilágyi Dezső egyéniségét, lángelméjét az életrajzok száraz adatainál sokkal jobban megvilágítják.

Az összeférhetlenségi törvényjavaslat tárgyalásának idején történt. Ismeretes Szilágyinak álláspontja az inkompatibilitási törvényt illetően. A lehető legszigorubbán kívánta mindig a javaslatot. Azt akarta, hogy ne találjon senki kibuvót a törvény alól.

— A ki képviselő, az legyen képviselője a magyarság nemzeti érzésének. Ez kizár mindennemű „gefefelés“-t. Már pedig a bankdirektori állásokat jogtanácsosi tiszteket és más ilyesféleket, sohasem tartottam másnak, mint az országgyűlési képviselő jogi állásával és méltóságával össze nem egyeztetendő úszkedésnek. Biztosítani akarom a törvényt, hogy ennek intézkedése alól kibuvót ne találhasson senki. — Megtisztul majd a parlament, megtisztul a demorizált közélet levegője, — mondta egy olyan tanácskozás előtt, amelyet a szabadelvű párt tartott a javaslatnak a képviselőházban való tárgyalását megelőzőleg.

*

Azt mondták róla, új Petur volt, a ki nemzetének igazait, alkotmányát megvédte minden irányban. Még felfelé is: a királylyal szemben is. Nem vétett ezzel a köteles lojalitás ellen, de a magyarság róttá volna fel bűnét Szilágyinak, ha nem így cselekedett volna.

Mikor az egyházpolitikai javaslatokat letárgyalták, Szilágyi ő felsége elé terjesztette ezeket szentesítés végett. A király azonban vonakodott aláírni.

— Meg kell történnie uram, — mondta Szilágyi. Így kívánja ezt Magyarország.

— Kell? — kérdezte hangsúlyozva ő felsége.

— Kell, — adta rá a szót Szilágyi határozott hangon, melyet mindakkor használni szokott, a midőn országos érdekről volt szó.

Se szó, se beszéd — ő felsége fogta a tollat s aláírta az aztaláu fekvő iratokot.

Szilágyi határozott fellépése miatt érzett bosszúságát azonban nem titkolhatta. Szilágyi Dezső után Bánffy Dezső báró jelentkezett kihallgatáson ő felségénél.

Bánffy belépése után azonnal Szilágyi határozott fellépéséről, szinte parancsoló, bizonyos mértékben nyers modoráról beszélt ő felsége a bárnak.

— *Goromba ember ez a Szilágyi Dezső, de nagyon okos ember!* — jegyezte meg a király.

Bánffy pedig az ajkait harapdálta, majd meg mosolygás ült ki az arcára. Vele egy táborban harcoló politikai ellenségének nyers modora talán eszébe juttatta az ő erőszakoskodásait.

*

A latin közmondásnak igazsága: „Egészséges testben egészséges lélek lakik“, — Szilágyi Dezsőnél is eklatáns példára talált.

Sok gondot fordított testének ápolására, gondozására.

Ha hosszú ideig tartott a Háznak ülésese, mondták legyen bár akkor a legjobb politikai beszédet is, elhagyta az üléstermet és felkereste az étkezőt, ahol meguszonázva, ismét bement az üléserebe.

Jól és finoman étkezett: reggelire *ti-senhat* tojásból készítettett magának rántottát, megevott még egy egész vesepecsenyét és több apró süteményt. Ivott is mindig, a szeszes ital mértékletes fogyasztását pedig sohasem szünt meg dicsérni barátai előtt. Egy üveg fehér s egy üveg vörös bort reggelijéhez, a melyet rendszerint nyolcz és kilencz óra között fogyasztott el.

Nem szerette, ha ebéd idején sok fogást hoztak elébe. Lakább megelégedett két huséttel is, de ezekről megkövetelte, hogy gasztronomikus szempontból kifogástalan élvezhető legyen. Bort sohasem ivott ebéd alatt. De ugy ebéd, mint vacsora idején két üveg pezsgőt hozatott asztalára.

Azt tartotta, hogy a tojás és a tej ad legtöbb erőt az embernek, ha ez sok munkát végez. Szilágyi pedig sokat dolgozott és így sok erőre volt szüksége. Jól tudta ezt s ezért nem hanyagolta el egyetlen napig sem a gyomrát.

*

Amilyen ügyes ripsztozó volt a parlamentben, olyan nagy volt ügyességének kifejtésében a vivóteremben. Vay grófnak vivóiskoláját látogatta.

Biztos volt minden mozdulata, fürge volt a keze, éles szeme észrevette ellenfelelének szándékát.

Mint a mokus, olyan fürge volt a kardsapások osztásában, az ellenfél ő rá mért csapásának elhárításában. Mindenesetre különösnek tetszik ez azok előtt, a kik ismerték őt személyesen. De korpulens testalkata nem akadályozta őt a gyors mozgásban.

Különösen szeretett olasz-módra vivni. A mikor néhány hét előtt Miklós mester, híres mester a Magyarország vezércikkében Kossuth Ferencz eljárásáról odanyilatkozott, hogy ez briganti fogás volt, Szilágyi Dezsőt gunyolni kezdték vivóismerősei.

— No hiszen, a te olasz-fogásaid is ilyenek.

— Az enyémekek mégis csak különbek, — mondta a nagyerejű.

Akárhányssor megtörtént, hogy ugyanaznap délutánján vivott a vivóteremben Olay Lajossal, a melyik nap délelőttjén az országházban folytatott szóharcot ugyancsak vele.

— Itt sehogy sem bírok veled — mondta neki egyszer a vivóteremben Olay.

— De ott a Háznál sem, — jegyezte meg gunyosan Szilágyi.

Gajári pedig, a kit szintén többször vert meg a vivóteremben Szilágyi, elmosolyodott Szilágyi szavának hallatára.

— A tegnapi ütésedet még ma is érzem, — mondta Szilágyi Dezsőnek, a ki így felelt neki.

— Örülj hogy téged csak itt vertelek meg, Olay a Háznál is kikapott.

*

Ami lélektani szempontból érdekes: az asszony nem játszott szerepet a nagy politikusi életében.

Ibáennek elvét vallotta a házaseletet illetően. A nővel való együttélés — ezt tartotta Szilágyi — megakasztja a férfinak munkáját, megakadályozza abban, hogy nagyot, hatalmasat, örök életűt alkosson politikában, irodalomban, művészetben, mindenütt, ahol az elme munkálkodik s ahol az ész szokott diadalt aratni.

Ez volt Szilágyi Dezsőnek meggyőződése az asszonyról.

Egy régi barátja, gyermekkori jó pajtása meséli, hogy egyszer gyult lángra Szilágyinak a szive nő iránt.

— Fiatal ember volt még — beszéli barátja. — Erősök, férfiasak a vonásai, arany a szive, a lelke, kedves a beszéde. Szerelmes volt egy szőszkefürtű kicsi lányba, a kit feleségül vett egy nagy ur. Hogy ki volt, az végre is mellékes. De hogy nagy szerepet játszott életében, sőt ennek irányításában is, az bizonyos. S az is, hogy Szilágyi régi szerelmének tárgya több, mint két évtizeddel ezelőtt meghalt.

Vig baráti körben, poharzás közben ezzel a sokatmondó beszéddel nevette meg barátait.

— A házasság olyan fontos dolog, hogy az embernek egész életén keresztül mindig azon kell gondolkoznia, hogy házasdjék-e, vagy sen.

A király részvéte.

Szell Kálmán miniszterelnökhöz már Rátótra megérkezett a király részvétvívira. Ischlből jött a kabinetirodától s tartalma a következő:

Legfelsőbb meghagyásból van szerencsém Excellenciádnak Szilágyi Dezső elhunyt alkalmából Ő felsége legbensőbb részvétét kifejezni ezen jelentékeny férfi elvesztése felett. Ő csász. és apostoli királyi Felső kegyesen emlékezik vissza arra a ragaszkodásra, melyet az elhunyt legmagasabb személye iránt tanusított, valamint azokra a sokszoros és kiváló szolgálatokra, melyeket Ő felségének és a Hazának tett. Amennyiben családtagjai lennének, kérem Nagyméltóságodat azoknak a legfelsőbb részvétet tolmácsolni. Ischl.

A halott elszállítása.

Szilágyi Dezső holttestét délután fekete koporsóba tették s elszállították a gyászháztól. A koporsót öt ember, erejét megfeszítve tudta levinni az emeletről a halottas kocsihoz.

Akkor már óriási néptömeg öntötte el az utcát. Néma csendben, kalap levéve állott a tömeg.

Szilágyi holttestét a Rókus Stály-utcai bonczolóházába vitték. A Deák-téren, Károly-köruton és Kerepesi uton haladt el a gyászkocsi és az emberek mindenütt levették a kalapjukat.

A bonczolás.

Szilágyi Dezső holttestét dr. Patrik Ottó felbonczolta. Este nyolcz órakor vette kezdetét a bonczolás s azután a holttestet bebalzsamozták.

A halott arcán a dacz kifejezése ül. A balzsamozás után fekete szalonba öltöztették s még az éjjel a kórház kápolnájában helyezték ideiglenes ravatalra.

A temetés.

A holttestet holnap délelőtt tíz órakor átszállítják a Kuria oszlopos csarnokába, amelyet teljesen bevonnak fekete lepellel. Ott állítják fel a diszes ravatalt.

A temetést pénteken délután három órakor tartják meg. A képviselő-

házat nem hívják össze. A temetés iránt Plósz igazságügyminiszter, Hegedűs kereskedelemügyi miniszter és Csávossy háznagy tettek intézkedéseket.

Debreczen díszpolgára.

Szilágyi Dezső Debreczen szab. kir. város díszpolgára volt. A törvényhatósági bizottság 1894. június 27-én választotta meg az egyházpolitikai reformok kivívásáért Debreczen díszpolgárának.

Temetésén Debreczen város hatósága küldöttségileg képviselteti magát s koszorút helyez ravatalára.

UJDONSÁGOK.

Az Ispotály új toronygombja.

A feltételi ünnepély.

Harmadéve egy nyári nap virradójára lángba borult Debreczen egyik legrégebbi templomának: az Ispotály templomának a tornya. Munkások, akik a torony javításán dolgoztak, gondatlanságból okozták a tüzet, amely a torony felső részét teljesen elemész-tette.

Az utóbbi időben szorgalmasan fáradoztak azon, hogy új kupolát kapjon a torony teteje s ez a munkát előre haladt, hogy tegnap általánosan bevett régi szokáshoz hven már megtarthatták a toronygomb feltételi ünnepélyt is.

Az ünnepélyt tegnap délután öt órakor tartották meg több ezerre menő közönség jelenlétében, amely az ispotály templomot körülvette, sőt egyrésze az ispotály laposán foglalt helyet s onnan nézte a gomb felvonását. A toronygomb már ott állott a felvonó kötelek között. Maga a gomb közel egy méter átmérőjű, de alsó díszével és felső czirádái s a közülök kiemelkedő réz zászlóval három méternél is magasabb volt. A gombon csupán egy kis ajtónyílás volt, azon át tették be az emléksorokat, irást a templom építésének körülményeiről s úgy az eklezsia, mint a város jelenlegi körülményeiről.

A nevezetes ünnepi alkalomra a város képviselőjében Vecsey Imre tb. főjegyző és Oláh Károly tanácsnok jelentek meg. A toronygomb közelében állott a pódium, ahol K. Tóth Kálmán az ispotály lelkésze mondta el ünnepi beszédét. Tóth Kálmán beszéde, amelyet imával vezetett be, mély hatást tett a jelenvoltakra. Ismertette az ispotály templom történetét, majd azt mondta, hogy a meglazult vallásosság büntetését látja a templom tornyát ért elemi csapásban s ama hő reményének adott kifejezést, hogy a torony új gombjával felujhodik a vallásos érzület is s mindjobban fog terjedni az Isten dicsősége (melt hajlékból.

Mikor K. Tóth Kálmán költői lendületű beszédét bevégezte, a nagy tö-

meg ajkáról megzendült a magyarok imádsága: „Isten áld meg a magyart”. E közben a felvonó készülék segítségével a toronygomb mind magasabbra szállt s míg a toronytetőig értek vele, csaknem egy órai időbe került ezalatt a Kiss Béla zenekara folytonosan a Rákóczy indulót játszotta.

A gombot teljesen nem vontatták fel s csak ma fogják elhelyezni tulajdonképeni helyén; a kupola tetején. Az ünnepies aktus ezzel véget ért.

* **Kereskedő Ifjak Dalkörének kiküldötte.** A debreczeni Kereskedő Ifjak Önképző Egyesületének Dalkörét meghívták Szatmárra, az Iparos Ének-egyesület zászló felavatási ünnepélyére, melyet f. hó 4-én fognak megtartani. A tegnap megtartott választmányi ülés köszönettel vette tudomásul a szives meghívást és megbizta Szücs Gusztáv jegyzőt, az egylet képviselőt, egyuttal felhatalmazta a küldött szeg beverésére is.

* Varga Ferencz meghalt.

A debreczeni társadalmi élet egyik köztisztelőben álló tagja: Varga Ferencz műépítész hunyta tegnap örök álmra szemeit. Az elhunyt Debreczen város törvényhatósági bizottságának tagja volt s néhány év óta a debreczeni kereskedelmi és iparbank igazgatója lett. Hosszas betegeskedés után bekövetkezett halála városszerte nagy részvéttel találkozott. Haláláról a családja a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak mélyen érzett fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett jó férjem, édes atyánk, ipam, nagyapánk és sógorunk Varga Ferencz műépítész, a debreczeni ipar- és kereskedelmi-bank igazgatója, Debreczen sz. kir. város törvényh. bizottságának tagja, folyó hó 31-én hajnali 2 és fél órakor, életének 67-ik évében hosszabb betegség után jobblétre szenderült. Drága halottunk hült tetemeit augusztus hó 2-án, délután 3 és fél órakor, a Sz. Anna utcai 25 ik számú házból, az ev. ref. egyház gyászszertartásával a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba fogjuk eltemetni. Áldott legyen emléke. Debreczen, 1901. július hó 31-én Özv. Varga Ferencsné szül. Dalmy Teréz, neje. Irén, férj. dr. Peczkó Ernőné; dr. Varga Elemér, gyermekei. Dr. Peczkó Ernő, veje, Adrienne, Elemér, unokái. — Dalmy Kálmán, Dalmy László, sógorai.

* **Petőfi-ünnepély Vámos-Pércsen.** Szépen sikerült Petőfi-ünnepélyt rendezett a debreczeni tanuló ifjuság Egyetértés önképzőköre Vámos Pércsen f. hó 28-án d. u. 5 órakor. Vámos-Pércs intelligens közönsége szufolásig megtöltötte az iskola nagytermét s a műsor egyes számait figyelemmel s kitörő lelkesedéssel fogadta. Az ünnepélyt Szombathy Kálmán 7. o. t. az önképzőkör elnöke nyitotta meg, mely után Lippe Árpád 7. o. t. szavalta el tüz-zel a nemzeti dalt, majd Varga Lejos 1 é. joghallgató szavalata ragadta viharos tapsra a közönséget. Szombathy Kálmán tartotta meg ezután szép és hatásos emlékbeszédét, mely annyira mehatotta a közönséget, hogy szünni nem akaró tapsal és éljenzessel tüntette ki. Jól sikerült még a Neumann Jenő 7. o. t. szavalata is, mely után Bán István 7. o. t. vig szavalata következett. A

szepon sikerült ünnepélyt reggelig tartó táncz követte s a jelen voltak egy kedves emlékekkel gazdagabban tértek haza. Az ünnepély alkalmából az önképzőkör javára adakoztak: Nagy Dánielné, özv. Jászay Endréné, Egri Ábrahám, Lévi Jabab, Rosenfeld József 2—2 kor. Kohutovics Jánosné, Nagy Dániel, Mezey Józsefné, Rosenblüth Sándor, Biró Sándorné, Kacsender Ede, Kiss Józsefné, Rosenfeld Ábrahám, Nagy Sándorné, Weiszhaus Lipót, Kovács Mariska, Engel Bencze, Klein Emil, Gelberger Sándor 1—1 kor. Weiszhaus Dávidné, Harangi Sándorné 60—60 fillér. Összesen 26 kor. 20 fill. Fogadják szives adományaikért az önképző kör nevében hálás köszönetünket: Szombathy Kálmán elnök, Varga Lajos pénztárnok.

* **Gazdászok vizsgája.** A debreczeni gazdasági felsőbb tanintézet hallgatói tizenkilenczen vizsgáztak a diplomáért. Közülök azonban csak tizenhat nyerte el, háromnak pedig újabb vizsgával kell megtenni a kísérletet a diplomáért.

* **Számonkérőszék a város házában.** A város házában tegnap tartották meg a félévénként szokásos számonkérőszék ülését gróf Degenfeld József főispán elnöke alatt. A számonkérőszék előtt az egyes referensek számoltak be tevékenységükről, amely eredményesnek mondható. Csupán az adóügyszámláknál merültek fel ügyhatárnyok, ami jórészt a hivatal ügyforgalmának nagymegterheltségére vezethető vissza.

* **Kitűnő tanulók.** Megkaptuk a debreczeni ev. ref. főgimnázium értesítőjét az 1900—1901. iskolai évről. Mielőtt az értesítő szokásos ismertetését megkezdenők, ebből is ideiktatjuk azoknak a derék fiuknak a neveit, akik kitűnő osztállyal végezték az iskolai évet. *Az első gimnázium A. osztályában:* Julow Jenő, Cs. Nagy Dániel és Nágel Zoltán. *A B. osztályban:* Major János. *A második A. osztályban:* Biró Zoltán, Ecsedy János, Nágel Sándor, Némety István, Szabó Béla, Szathmáry Árpád, Vértessy István. *A második B. osztályban:* Baak István, Mózes János. *A harmadik A. osztályban:* Erdős Sándor, Sallay Zoltán és Vásári András. *A harmadik B. osztályban:* Nagy Sámuel. *A negyedik A. osztályban:* Elek István és Erdős Károly. *A negyedik B. osztályban:* Ádor Dániel és Harsányi Ferencz. *A ötödik osztályban:* Eöri Kálmán. *A hatodik osztályban:* Sulyok Sándor és Szele Miklós. *A hetedik osztályban:* Csobán András, Dóczy Ferencz, Mezey Sándor, Gajzágó László és Miskolczy Albert. *A nyolcadik osztályban:* Balás Iván és Nagy Sándor.

* **A hadapródok új beosztása.** Mint értesülünk, a hadügyminiszteriumban oly javaslat van kidolgozás alatt, amelynek értelmében a közös hadsereg és a honvédség hadapródjai a tizenkettedik rangosztályba soroztatnának be. Maguk a hadapródok két osztályra fognak oszlatni: az el-

sőbe a hadapródtiszthelyettesek, a másodikba a hadapródok fognak tartozni. Ez az újítás végre valahára meg fogja szüntetni azt a méltánytalanságot, melyről fogva a tiszti vizsgát letett, tiszti szolgálatot végző és a tiszti becsületbiróságnak alárendelt hadapródjai a hadseregnek a legénységéhez tartoznak, míg direkt a polgári rendből belépő tengerész-jelöltek már mint tengerész-hadapródok a tisztikarhoz tartoznak. Az új rend megmondja továbbá a hadapródoknak a katonai hierarchiában azt a helyet, amely őket, mint rangban legfiatalabbat a tisztikarban megilleti, holott eddig, mint rangban legidősebb altisztek, a legénységhez tartoztak. Az új beosztás végül a hadapródok anyagi helyzetén is javítani fog, mert eddigi jövedelmükből teljesen lehetetlen volt megélniök.

* **Kerékpárosok kirándulása.** A Polgári kerékpáros egyesület f. hó 4-én vasárnap kirándulást rendez. A kerékpárosok biciklin, családtagjaik pedig vonaton rándulnak ki Mike-Pércsre, hol a Rózsás csárdában fogják a napot mulatozás közben eltölteni. A tagok kerékpár távversenyt is rendeznek Mike-Pércstől Sárándig és Mike-Pércstől Derécskéig. A verseny nyertesei részére tréfás díjat tűz ki az egyesület.

* **A debreczeni Dalegylet estélye.** Ismeretesek már mindenki előtt azok a kedélyes s élvezetes dalestélyek, melyeket a híres debreczeni dalegylet szokott tartani a mű-élvező közönség számára, s amelyeket felesleges is bővebben ismertetnünk. Ily, programban oly gazdag estélye lesz e dalegyletnek augusztus hó 8-án is, amikor azokat a dalszámokat adják elő, melyek fénypontjai lesznek a „Tiszavidéki Dalos Szövetség“-nek Debreczenben, aug. második felében tartandó dalünnepén. Az estély, amit reggelig tartó táncz követ, a következő műsorból áll: 1. „Falu végén“, Wuschingtől; 2. „Bár merre jár“, Lányitól; 3. „Édes hazám“, Huberttől; 4. „Kurucz nóták“, Székácsától; 5. „Rajnai ut“, Beschnittl. Az élvezni akaró közönség figyelmét ezuttal is felhívjuk e fényesnek ígérkező dalestélyre.

* **A hőség áldozata.** A napok óta uralkodó nagy hőségnek meg van az első áldozata. A gyilkos erővel bíró napsugarak hevét nem bírta kiállani Kelemen József közhonvéd, napszurást kapott és körülbelül másfél napi kínos szenvedés után tegnap délután meghalt. A szomorú eset részletei a következők: Debreczenben jelenleg a kerületi parancsnok tart szemlét a 3-ik honvéd gyalogezred felett s naponként a kora reggeli óráktól kezdve fárasztóbbnál fárasztóbb gyakorlatokat végeztetnek a katonákkal, melyek rendszeren még a déli órákban is tartanak. Kint a Nyulason lévő pusztán sikon, hol sehol egy kevés árnyékot nem talál az ember, végezték a honvédek gyakorlataikat, kitéve a nap gyilkos erővel ható sugarainak. Kelemen József is kint volt és

bajtársai között teljesítette kötelességét. Gyenge szervezete nem bírta ellenállni a nap hevének s többször mondta társainak, hogy nem bírja már tovább. Társai biztatták a kitartásra, mert hiez ők éppen úgy szenvedtek a hőségtől. Kelemen megfeszített erővel végezte kötelességét. Nemsoká ezután heves fejfájásról panaszkodott, később pedig társait maga elől félre lökve futásnak eredt. Csak rövid ideig futott, mert néhány lépés után hangos kiáltással elterült a földön. A földön fekvő katonát lát gyötörte s folyton félre beszélt. A szerencsétlenség híre csakhamar elterjedt s a gyakorlatot azután lefuvatták. — Kelemen Hordágyon a honvéd csapatkórházba szállították, a hol tegnap délután 3 órakor az alig 23 éves katona meghalt. Székelyhidon lakó szüleit távirati uton értesítették fiok haláláról.

* **Meghívó.** A V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának tagjait tisztelettel felkértem, hogy halaszthatatlan ügyek elintézésére végezt augusztus hó 4-én délelőtt 11 órakor a Debreczen szálloda helyiségében megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1901. augusztus 1. Konez Ákos, a V. H. O. Sz. debreczeni bizottságának elnöke.

* **Hűtlen eseléd.** Kiss Adolfot az Emke kávéház tulajdonosát érzékenyen megkárosította hűtlen eselédje. Annak idején közöltük, hogy Szabó Juliánna eseléd megszökött és magával vitte Kiss Adolf aranyóráját, lánczát, két gyűrűjét és több apró tárgyakat. A rendőrség hamarosan kézrekerítette a szökevényt és a sokszor büntetett asszony ismét fogságba került. A törvényszék szüneti tanácsa tegnap tárgyalta a rovott multu asszony bűnügyét. A bünteselekmény elkövetését beismerte, de az aranyórát és lánczát nem tudta előadni, mert azt mondja, hogy ezeket féltelmében egy félreeső helyre bedobta. Ott is maradtak, mert előkerestetésük többbe került volna, mint az aranyóra értéke, ellenben a többi eltulajdonított tárgyakat Kiss A. visszakapta. A törvényszék a büntetett elöléltü asszonyt 3 évi fagyházra ítélte. A vádlott enyhítésért felebbezett.

* **Az új autonom vámtarifa.** Oly czélből, hogy az autonom-vámtarifa tárgyában a két kormány szakreferensei által tartott tanácskozásban felmerült kérdések, valamint a német vámtarifa közzététele által előidézett helyzet megfontolás tárgyává tétethessenek, e szakreferensek együttes tanácskozásai alkalmasint az ősz elejére fognak halasztatni. Időközben a két kormány kebelében valamennyi eddig felmerült kérdés teljesen tisztázva lesz, úgy, hogy az ősszel fennakadás nélkül lehet hozzáfogni az érdemleges tanácskozáshoz.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon mélyen tisztelt rokonok, jó barátok és ismerősök, kik áldott emlékü jó férjem végtisztoségtétele alkalmával becses megjelö-

nésők által fájdalmunkban részt venni óhajtottak, fogadják ez uton is családom nevében nyilvánuló hálás köszönetemet. Debreczen, 1901. július 31. Ö. Szathmáry Istvánné, szül. Kovács Juliánna.

* **Rózsza arckenőcs,** szeplő, máj-foltok, persenések ellen legjobb vegyszeti termék. Teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, nem avasodik soha. Üdöséget, bájt kölcsönöz az arcnak. Egy tégely ára 1 korona. Hozzá szappan 70 fillérért kapható Jóna és Jóna droguerijában, Kossuth-u. 6. sz. *Ugyanott mindenféle tolett cikkek kaphatók.*

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A földesi anyagiilkos.** Antos György Gyula földesi anyagiilkost tudvalevőleg a debreczeni törvényszék az esküdtsek verdiktje alapján tizenötévi fegyházra ítélte. Dr. Kardos Samu védő ügyvéd semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen. A semmisségi panasz indokolását a védő már írásban is benyújtotta és az iratokat most terjesztik fel a kuriához, úgy hogy abban valószínűleg még a szüneti tanács dönteni fog.

§ **Lopott gazdaság.** Argyelán Izidor egrespataki földműves rohamosan kezdett vagyonosodni. Az előbb szegény munkás ember — ki különben négy-szer volt már büntetve — egész falka jószágokkal rendelkezett, de hogy azt honnan veszi, mindenki előtt rejtély volt. Argyelán ez időtájtban egy csinos fiatal özvegyasszonnyal élt vadházasságban. A fiatal asszony azonban egy szomszédférfira is mosolygott, emiatt féltékeny lett Argyelán, megverte az asszonyt. A megbántott asszony bosszút forralt Argyelán ellen. Feljelentette, hogy Argyelán egész gazdasága lopott. Lopta a disznókat, tinókat, bárányokat, juhokat, szekereket, még az ekét, ostort, kapát, ásót is, szóval mindent. A vizsgálat kiderítette, hogy a vidéken egymásután elkövetett tizenkét lopást Argyelán követte el. A zilahi törvényszék tárgyalta ezen ügyet. Argyelán azzal védekezett, hogy egy szó sem igaz abból, a mit a tanács, meg a volt szeretője mondanak, mert ezek azt akarják, hogy őt elzárják és a csinos fiatal asszonynak udvarolhassanak. Tagadásával szemben azonban ellene bizonyított az egész gazdasága, mely csupa lopott tárgyakból állott, azokban a megkárosítottak felismerték sajátjukat. A törvényszék súlyos büntetést szabott Argyelán Izidorra, három évi fegyházra ítélte. A tábla felebbviteli tanácsa Naszády Iván elnökle mellett tegnap tartott tárgyaláson az első bíróság ítéletét helyben hagyta.

TÁVIRATOK.

Tengernagyi parancs.

Bécs, július 31. A ma kiadott tengernagyi parancs Spaun báró tengerészeti pa-

rancsnoknak a következő közlését hozza: Örömteljes büszkeséggel hozom köztudomásra a legkögylmesebb elismerés szavait, a melyeket Ő felsége a kelet-ázsiai hajóraj parancsnokához táviratilag intézni méltóztatott. A császár és király gróf Montecuccoli ellentenger-agyhoz a kelet-ázsiai hajóraj parancsnokához: A Kaiserin Elisabeth és Zenta hadihajóimnak a hazai vizekre való visszatérése alkalmából örömmel indítatva érzem magamat, hogy önnek, a hajóparancsnokoknak és törzseknek, valamint kelet-ázsiai hajórajon legénységének a nehéz, szokatlan viszonyok között önfeláldozással és sikerrel teljesített szolgálataért legmelegabb köszönetemet fejezzem ki, egyuttal szívből kívánva szerencsés hazautazást.

Vád Brodrick ellen.

London, július 30. Nac Neil indítványt nyújtott be, mely kijelenti, hogy a Daily Mail mai kiadásában közölt cikk súlyos vádat tartalmaz Brodrick magatartása ellen és arra mutat, hogy Brodrick tegnapi fejtegetéseiben valótlanságot mondott. Brodrick hadügyi államtitkár azt válaszolja, hogy a Daily Mail-lal szemben hivatalos közlemények elvonásával rosszalását kívánta kifejezni a miatt, mert a lap hivatalos titkos iratokat közölt. Brodrick utal arra, hogy a lap által közzétett titkos iratoknak egyrésze majdnem szósz szerint azonos a hadügyi hivatalnál lévő eredeti okmányokkal és hozzát teszi, hogy szívesen teszi le becsületét a ház kezébe. Balfour a kincstár első lordja konstatálja, hogy a cikk a privilégium megszegését jelenti, de abban a nézetben van, hogy nem érdemes azért a lap kiadóját és tulajdonosát a ház elé idézni és a napirendre való áttérést indítványozza. Campbell-Bannermann azt tartja, hogy a háznak rosszalását kell kifejezni a lap eljárása fölött. Balfour ezután vizsgálja indítványát, mire Nac Neil indítványát elfogadták. Nac Neil továbbá indítványozza, hogy a lap kiadója és tulajdonosa csütörtökön jelenjenek meg a Ház előtt, de ezt az indítványt 222 szavazattal 128 ellenében elvetették.

HIREK.

Ejjeli pósta.

× **Vilmos császár könyve.** (Éjjeli express tudósítás.) A „Vorwärts“, mely udvari dolgokban rendszeren jól van értesülve, azt jelenti, hogy legközelebb megjelenik Vilmos császár essaija, melyet a takui erődök bevételeiről írt. A könyv 250 oldalra terjed és a császár maga illusztrálta. Az első diszplédányokat a kínai expedícióban résztvett államok uralkodóinak és a Kinában operált csapatok parancsnokainak fogják megküldeni. A mű a könyvpiacon is meg fog jelenni.

× **Testvérgyilkosság.** (Éjjeli express tudósítás.) Jánosházán e napokban

halt meg az öreg Szokoly Antal, a község egyik érdemes lakosa. Vagyonát két felnőtt fia örökölte. A két testvér nem tudott meg egyezni a földéken s e miatt ügyüket a hagyatéki bíróság elé vitték. A vitás földterület buzával volt bevetve s még az öreg halálakor aratás alatt állott. Szokoly Ferenc az idősebb fiu tegnapielőt kihajtotta a buzaföldre, hogy a gabonát behordja. Ezt megtudta a testvére s szintén kiment a kocsival, hogy ő vigye el a gabonát. Mind a kettő magának akarta vindikálni a termést és ezen úgy összeveszték, hogy vasvillákkal támadtak egymásra. A verekezésbe belekeveredett a két gazda kocsis is. Mindegyik a maga gazdájának állott a pártjára. A verekezés hevében pedig Szokoly György halántékon ütötte bátyját és az szörnyet halt. Azonban a gyilkos sem menekült ép bőrrel, mert Szokoly Ferenc kocsis Pán János a verekezés közben hasba szúrta. A véres verekezésnek arandörök vetettek véget, a kik a két kocsiszt tartóztatták.

× **Halál elől a halálba.** (Éjjeli express tudósítás.) Sztamorán Juga Tódor sztamorai lakos buzát hordott be a földjéről a szérűskertbe. A felesége segített neki és magukkal vitték 3 éves kis gyermeküket is. Hétfőn este felé az utolsó megrakott kocsival hajtottak hazafelé. A kocsi tetején ült Juga felesége és kis fia Juga a kocsi mellett ballagott. Az égő gyufaszálat véletlenül a buza-kalászok közé dobta, a mitől egyszerre lángra lobbant az egész rakomány. A lovak, a mint a láng fölesapódott örült vágatásba kezdtek. A gazda nem tudta megfékezni. Jugáné ijedtében leugrott a kocsi tetejéről, de oly szerencsétlenül, hogy a nyakát törte és rögtön meghalt. A lovak a lángban álló kocsi elragadták és csak a falu alatt tudták megállítani. Ekkor a gabona elhamvadt és a kis gyermek, a kit a kocsin hagytak, teljesen összeégett. Juga csak akkor tudta meg felesége halálát, a mikor az összeégett kis gyermek hulláját egy közeli házban elhelyezték és visszament oda, a hol felesége leugrott. Juga közel áll a megőrüléshez.

VIDÉK.

× **Összedült állvány.** Érmihályfalváról írja levelezőnk, hogy egy ottani ház építésénél az állvány összeomlott s a lezuhanó gerendák maguk alá temették Kovács János ácsmestert. A szerencsétlen ember súlyos sérüléseket szenvedett.

× **Menyasszony a kutban.** Egy vidéki községben lakik P. István özvegy szabómester, aki azonban már annyira meggadagodott, hogy csak földműveléssel foglalkozik. Az öreg ember megunta annyi jólét mellett az özvegyi állapotot s megkérte Várkeszi község legszebb és leggazdagabb lányát H. Juliskát, hogy legyen a

felesége. A leány szülei örömmel ígérték oda Juliska kezét s azóta a szabómester majd mindennap ott turbékol a menyasszonyánál, el-elmesélgetve a régi jó időről. Elérkezett az esküvő napja s a szabómester fényes násznéppel ment át a menyasszonyi házhoz. Már fölkészültek az esküvőre, de a menyasszonyt sehol sem találták. Hosszu keresés után ráakadtak a szomszéd ház kútjában, ahol a félig leeresztett vödörben fölakadt a ladjal, ájultan lógott a vízbe. Mikor magához tért, egyre azt hajtogatta, hogy öreg embernek nem lesz a felesége. A násznép fűszelgett, de egy hét múlva ismét egybegyűlt, mert akkor a szabómester János fia tartotta esküvőjét a szép Juliskával.

Az égő parázsba ugrott.

Juhász Ferencz a mezőkeresztesi gőzmalom gépésze, a nagy forráság miatt meztelán dolgozgatott a gép körül, a gépről le akart szállni s elfeledte, hogy az égő parázsat épp akkor öntötték ki a kazánból és ebbe beleugrott. Mindkét lábát iszonyuan összeégette. A szerencsétlenül árt embert orvosi gyógykezelés alá vették.

Életmentő színész. Nagyváradról írják, hogy a Szigligeti-színház szerelmes színésze, Dézsi Alfréd rövid idő alatt két gyermekéletet mentett meg. Mind a két gyermeket fürdés közben fenyegette a halál veszedelme s Dézsi Alfréd mind a kettőt élete veszélyeztetésével mentette ki a habok közül. Nagyváradon ez a két életmentés nagyon népszerűvé tette a hőszínes színészt.

Tűzvész áldozatai.

— Saját tudósítónktól. —

Borzasztó tűz pusztított vasárnap éjjel Hidasen, a hol néhány ház kivételével az egész község elpusztult, sőt hat emberélet is elveszett. A tüzet, a mint a vizsgálat megállapította, kóbor cigányok gyújtották bosszúból.

Vasárnap reggel néhány kocsi sátoros cigány érkezett a községbe és a falu szélén lévő liba legelőn akartak megtelepedni. Az előjáróság nem engedte meg, hogy ott sátorot fűssenek, mert takonykóros lovaik a legelőt megfertőztetik. A bíróság egy lovukat is lebunkóztatta.

A cigánycsapat végtelen dühbe jött a lebunkóztott ló miatt s úgy átkozták meg a falut, hogy a veres kakas pusztítsa el. Estefelé a cigányok elhúzódtak a faluból. Éjjel két cigány visszatért és egyszerre felgyújtották a községet.

A tűz a nagy szélben és szárazság miatt villámgyorsan terjedt és mire az emberek nyughelyükből felugráltak, már lángban állt a fél falu. Oltásra gondolni sem lehetett s az emberek csak saját ingóságait és jószágait iparkodtak megmenteni.

Két gazda Feles József és Búki Mátyás gyermekei, a kik egyedül voltak az égő házban és nem tudtak kimenekülni, bentégték. Ugyancsak halálra égett Sete

István, egy 70 éves vak öreg ember is, a kire a nagy veszedelemben senki sem gondolt.

A kár meghaladja a 100 000 koronát. Biztosítva alig volt valami. A gyújtogató cigányokat elfogták.

CSARNOK,

— Regény. —

A talizmán.

Írta: Fenyvessy Béla.

(Folytatás.)

Lelkesedéssel sietett a földszint egy kis szobájában várakozó társaihoz s röviden, nagyjából elmondott nekik mindent.

— Mit tegyünk?

Sugtak össze valamennyien.

— Majd megmondom, én, — válaszolt az, aki a nyomára jött a dolgoknak.

— Már azt tudjátok, hogy hol lakik a kapitány?

— Hogyne! Hiszen tegnap amikor megleltük Miskát, akkor is odament.

— Siessetek hát oda.

— És...?

— Mondjátok el neki mindent.

— Hát aztán?

— Jertek vele a temetőbe.

— Meglessz.

— Én pedig követem ezt a két embert.

— Nagyszerű!

— Kihallgatom s meglessem őket!

— Kitűnő! — ujjongott az inas sereg.

— No de nincs vesztegetni való idő.

Fink hamar munkára. Kiki lásson a maga feladata után.

És pár percz múlva már az egész inasereg elhagyta a házat. A kis kapus nem tudta mire vélni ezt. Meg is kockáztatta a kérdést.

— Hová mentek?

— Mulatni atyus!

— Hozzatok nekem is egy kis bort.

— Meglessz!

Es mikor kívül voltak az ajtón, látott, sietett mindenik a maga dolga után. Az a ki nyomára jött a függöny mögött mindennek, maga mellé vett még egy bátor fiút. Nem azért, mintha ő maga félt volna. A legkevésbé sem. Csak azért, hogy a hosszú ut alatt — legyen kívül beszélni.

A többi ahhoz a házhoz sietett, ahol Köröndyné leányával és a kapitány lakott. Ez a ház is jó távol volt s körülbelül kiér-

tek már akkor ezéljuk helyére Jerák és Miska, amikor ők megérkeztek a jelzett házhoz.

Leirhatlan jó kedv és öröm uralta ezeket a fiukat mind, mint akik tudatában vannak annak, hogy jó tettet hajtanak végre. Egyik jobban örvendezett, mint a másik.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR. *)

Köszönet nyilvánítás.

Még a nagy nyilvánosság előtt is elengedhetlen kötelességemnek ismerem a Debreczeni Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztár és az azzal kapcsolatos Temetkezési Egylet vezetőségének köszönetet mondani, a megboldogult férjem Nyeste András elhalálása alkalmával velem szemben tanusított pontos és lelkiismeretes eljárásért; és most, midőn a Betegsegélyző Pénztár részéről temetkezési segély czimen hiány és hátralék nélkül kifizetett 120 koronáért köszönetemet megismétlem, felhasználom az alkalmat arra is, hogy az Önálló Munkás Betegsegélyző Pénztár és Temetkezési Egylet az iparos és munkás osztálynak pártfogásába a legjobb akaratulag szívesen ajánlom.

Kelt Debreczen 1901 július 24.

özv. Nyeste Andrásné.

Uj kézmű- és rövidárú-üzlet.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy a helybeli piacon évek óta fennálló és jó hírnevű Erdei Mihály-féle bolthelyiséget (Piacz-utca, Bika szállodával szemben) kibéreltem és ott f. évi augusztus hó 1-től

kézmű- és rövidárú-üzletet

rendezek be.

Midőn megemlítem, hogy Bonyáts Emil úr üzletében 10 évi működésem alatt alkalmam volt a n. é. közönség izlését és kívánalmait kitapasztalni, azon reményemnek adok kifejezést, hogy ezt párosítva előnyös összeköttetésekkel, igényét teljesen kielégíthetem s legfőbb törekvésem lesz, kitartó szorgalom és előzékeny kiszolgálás által a n. é. közönség bizalmát megnyerni.

Kérve becses pártfogását, tisztelettel

ZENGEVALD GÉZA

Debreczen, Piacz-u. 14., Bika szállóval szemben

NYÁRI IDÉNYRE.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat

== Mosó batist, pike, zefir, creton és delin szövetekben. ==

Továbbá ruha szövetek, vásznak, függönyök, ágyterítők, női és férfi fehérneműek, gyermek kötények, ruhácskák, bélszövetek, bámulatos olcsó árak mellett.

Blousok, nap- és eső-ernyők

== leszállított áron, ==

szövet maradványok félárban.

Tisztelettel

Kiss Lajos

Alföldi takarékpénztár épület.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Bortermelők figyelmébe

ajánlok új boros hordókat és bornyomó zsákokat a legolcsóbb árakban Glück Izidor, Bábaképezde épület.

Reggeli, ebéd, vacsora

úri háznál havonként (félhavonként előre fizetve) 15 frtért kapható Vendég-utca 82 szám alatt Deákok havi 16 frtért teljes ellátást nyernek.

Czukor dinnye tarkesztán, composit, vajonez, ananas és belegard fajok régi jó hírnevű termelőkétől, mindennap friss jégbehűtött görög dinnye, csemegeszőlők különféle fajai és őszi baraczk legolcsóbb napi árban ajánl Váray József kereskedése.

Fiatal úrnőnél kiadó csinosan butorozott szoba teljes ellátással. Rákóczy-u. 26 szám.

„Szöke szépség” levele van a kiadóhivatalban.

Glazé-keztük tisztítását jutányos áron vállalom. — Péterfia-utca 37. sz.

Tanuló felvétetik Váray József fűszerkereskedésében Piaczi bérház.

Eladó három hold onódó föld. Értekezhetni Csák-utca 6. szám alatt.

Arany alma igen szép, befőzéshez kapható Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Gasparik Antal Első Magyar ingara gyárában tanulók felvétetnek.

Egy tanuló felvétetik Czeglédy és Polgár fűszerüzletében.

Prágai sonka naponta friss kapható Tóth Kálmán fűszerüzletében.

Katona keztük mosása, javításával együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Tört arany, ezüst, ékszereket régi pénzeko legmagasabb árban vásárolok vagy becserelek, Konya László órák Kossuth-utca 2.

Igyunk ebesi ártézi üdítő vizet. Kapható minden fűszerüzletben. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Köhögésnél legjobb a Borsy-főle Pemetefű ezukorka. Kapható Borsy-czukrászdában és Jóna és Jóna urak üzletében. 1 doboz 20 fillér.

Szintartó gyermek, női és férfi harisnyák minden minőségben jutányos áron beszerezhetők. Márton Gyula férfi és női divattulizletében, Bika szálloda mellett. Harisnya fejleéseket elvállal.

Zsákok, zsák-zsineget, I-a dohány zsineget, a legjobb gép kenő olajokat és gépkent (tovot) kenőcsöt bámulatos olcsó árban lehet beszerezni: Neumann és Weisz festők és zsiradék gyári raktárában, Hatvan-utca 5. sz.

FÉRFI INGEK.

Szines és fehér I.-a minőség 1. frt. 08 kr.

Óriási

választék torna czipőben

50 krajczártól

Székely Jenő és Társánál

Piacz és Miklós-utca sarok.

Saját termésű

közvetlenül szedett befőzni és enni való

Anna körte

kapható és megrendelhető:

Kaszanyitzky Endre üzletében.

Nőiruha varroda áthelyezés.

Van szerencsém tudatni a mélyen tisztelt hölgy közönséggel, hogy

nőiruha varrodámat

Kigyó-utca 45. szám alatti saját házamba helyeztem át. 13 évi kegyes pártfogásukat midőn megköszönöm, kérem, hogy azt továbbra is megtartani sziveskedjenek.

Maradok tisztelettel

Erdődy Lászlóné

Kigyó-utca 45. sz.

Kiadó

Piacz-utca 42. szám (Biedermann házban)

egy lakás

a földszinten, áll 3 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből; továbbá:

irodának

is alkalmas két szoba, augusztus 1-től kiadó. Értekezhetni: ugyanott a tulajdonossal.

BOB ÁRJEGYZÉK

Csanak János

nagy vadasi termelése.

1 liter Kövidinka ... 72 fillér.

1 liter Ezerjó ... 84 fillér.

1 liter Risling ... 84 fillér.

1 liter Kadarka ... 72 fillér.

1 liter Carbenet ... 1 kor.

Vendéglősök és kocsmárosoknak hordó vételnél külön kedvezmény.

Kapható egyedül

CSANAK JÓZSEFNÉL DEBRECZEN.

Debreczen, 1901 Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Beocsini portland és román cement.

Gipsz.

Aszfalt tető fedő lemez.

Elszigetelő lemez.

Beton csövek.

Carbolineum.

Kátrány.

John-féle

szabadalmazott kemény toldók és az építkezésbe végő összes cikkek legolcsóbban kaphatók

LUKÁCS VILMOSNÁL

Debreczen, Hatvan-utca 5. szám.

Weisz Henrik

szobafestő és fénymázoló DEBRECZEN, Kossuth-utca 24. sz.

Elvállalok: Szobafestést, tapetirozást és fénymázolást.

Portál és Kávéházi berendezéseket.

A nyári idényre

a legmegbízhatóbb elsőrangú gyárakból szabadalmazott

JÉGSZEKRENYEKET,

önműködő Fagylaltgépeket.

Legjobb minőségű

Szódaviz-készülékeket.

Tűkrözt

Kerti golyókat, sodrony borítókat

és szabadalmazott

legújabb befűző üvegeket

a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak mellett ajánl:

KASZANYITZKY ENDRE

üveg, porcellán, lámpa, háztartási és diszárak nagykereskedése.

DEBRECZEN, Piacz-u. 75